

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за начелника прве класе среза грузанског Михаила Мијовића, секретара исте класе начелства округа пожаревачког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза поречког Драгољуба Миленковића, начелника исте класе среза грузанског, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза голуначког Јована Јовковића, полицијског писара прве класе среза подунавског;

за секретара прве класе начелства округа пожаревачког Живојина Будимировића, секретара исте класе начелства округа тимочког, по службеној потреби;

за секретара треће класе начелства округа тимочког Војислава Кимпановића, начелника исте класе среза поречког, по службеној потреби; и

за полицијског писара треће класе среза лесковачког Михаила А. Живковића, апсолвираног правника.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 14. новембра 1910 г. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I. на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а по саслушању Министарског Савета решено је:

да се Коста Поповић, начелник прве класе среза голуначког, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање пензије с пензијом, која му према годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 14. новембра 1910. г. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРОДАЈИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА СУДСКИХ

(НАСТАВАК)

Систем Франц. Грађ. Суд. Поступка је друкчији. По чл. 738. тога Поступка, купац на лицитацији, који није излицитирану цену положио у року означеном у условима продаје (le cahier des charges) или који, у опште, није испунио све обавезе у тим условима предвиђене (les clauses de l'adjudication), и који се, због тога, зове: le fol enchérisseur, има права да плати излицитирану цену, односно да испуни ону обавезу коју није био испунио, све дотле док се друга продаја није обавила, дакле чак и пошто су у велико отпочеле формалности ове друге продаје: што он не би могао то је да своју или своје обавезе испуни, пошто је већ била друга продаја (la folle enchère). Овај систем францускога законодавства мотивише се тиме што, по том законодавству, друга продаја није нека нова процедура, одвојена и различна од процедуре прве продаје, већ се она сматра као инцидент (l'incident) прве продаје или као њено продужење.¹⁾ Код нас, међутим, друга продаја је сасвим нова и засебна процедура која, са првом, има само толико везе што се купац на првој продаји не ослобађа свих својих обавеза због тога што цену није положио и што је друга продаја одређена. Зато тај купац и не може излицитирану цену положити, пошто је једном нова продаја одређена. Извршни орган не би ову смео, после тога тренутка, примити, јер би тиме прешао границе свога законскога овлашћења: он би самовољно признао и дао купцу једно право које он по закону више нема, противно и самој вољи поверилаца (односно дужника), за које се узима да траже нову продају, чим купац није цену положио него је допустио да се чак и друга продаја одреди.²⁾

¹⁾ Boitard, Colmet-Daage et Glasson, *Leçons de procédure civile*, t. II, p. 494.

²⁾ Contra: Мих. Тадић, у својој расправи: *О одговорности купца за накнаду штете код јавних продаја*, који мисли да купац на првој продаји може цену положити све дотле док се друга продаја не сврши.

Све што би могло бити то је да купац, и после тога тренутка, положи цену са пристанком оних поверилаца који су о таквом његовом захтеву власни решавати, а који су то повериоци ми смо о томе говорили раније, када смо објашњавали §§-е 486. и 487.. Нема спора да повериоци на ту понуду купчеву могу пристати: нити је њено примање противно §-у 13. Грађ. Законика нити оно вређа чија права.³⁾

³⁾ Мишљење да купац може, и после одређене друге продаје, положити излицитирану цену, могло би се бранити разлозима основаним на консидацијама општег интереса. Могло би се на име овако разоновати:

Општи интерес је за то да се купцу призна право да може излицитирану цену положити све дотле док се добро не би по други пут продало. И заиста, ако се такво право купцу на првој продаји призна, пре ће се доћи до наплате одлуке судске. А то је свакако по опште интересе корисно да се права, утврђена одлукама судским, што пре реализују. Напоследку, могло би се рећи да ова солуција, која подмирује једновремено и опште и купчеве интересе, није много противна ни интересима поверилаца: истина је да ови, ако се она усвоји, губе изглед да више добију (на другој продаји), али за то они налазе опет свога рачуна у томе што цену коју је дала прва лицитација примају одмах. Зар није то исто: примити мање али одмах него више али доцније? А када се има на уму то: да је оно више које би се примило доцније проблематично, онда мања сума примљена одмах има већу вредност. Овоме треба додати и то: да би се, у случају баш да на новој продаји написано добро више да, могла појавити та евентуалност, да ни тај други купац не положи понуђену цену, што би учинило потребном и трећу продају. Напоследку, ако узмемо да добро на другој продаји изиђе мање, наплата диференције коју ће бити дужан изравнати купац на првој лицитацији извршиће се много теже: тај купац, изгубивши купљено добро, неће јамачно хитати да диференцију исплати већ ће чинити све што може да ту наплату одуговлачи. Као што видимо, ова солуција подмирује и интересе опште и интересе приватне: интерес купца на првој продаји и интересе поверилаца. Противна солуција била би и неправична, она би на терет купца ставила само штетне евентуалности, док би повериоци, то би се дало рећи, могли само добити њеном применом. Међутим, као и у кривичном праву, тако би и овде требало сумњиве случаје тумачити у корист онога који је у горем положају, а то је купац, пошто је он обавезан, а никако баш против њега.

Могла би се ова примедба учинити овом решењу: Нашта онда онај рок од шеснаест (три) дана, ако купац може да излицитирану цену положи све до поновне продаје? Зар није боље, баш са гледишта брзине наплате одлука судских, усвојити солуцију по којој купац губи право да излицитирану цену положи, чим тај рок протече, дакле и пре него је поновна про-

Али, од кога управо момента купац губи право полагања цене? Да ли од дана када је извршна власт донела одлуку да се нова продаја одреди или од дана када је (arg. из §-а 478.) нова продаја њему саопштена? Ово питање има везе са оним општијим питањем, раније истакнутим: да ли је купац који није куповну цену о року положио лишен права да цену положи одмах, чим је продавац поднео суду тужбу за раскид уговора, или тек онда када му је продавац тужба дата на одговор односно саопштена? Ми смо већ казали да се одлука извршне власти, као законскога пуномоћника продавца (поверилаца resp. дужника) на јавној продаји, којом се одређује нова продаја равна са подизањем, од стране неизмиренога продавца, тужбе за раскид уговора (§ 656. Грађ. Зак.), што ће рећи да се и саопштење нове продаје купцу на првој литигацији равна предаји односно саопштењу тужбе продаваца за раскид уговора туженоме купцу. Према томе, како се ово опште питање реши, тако ће се решити и питање: да ли ће купац имати или не право да цену положи све дотле

да је одређена? Знајући за штетне последице истека рока, купци ће се пожурити да излицитирану цену положи у року, док ће, на против, ако се прихвати друго мишљење, они цену положити много доцније, имајући за то много више времена на располагању. Примедба није без вредности, али је ипак није тешко обеснажити. Јер од две ствари једна: или је купац на првој продаји био озбиљан, то јест био је литиганат у намери да купи, и у стању је да положи излицитирану цену, или он није био озбиљан, то јест није имао, литигирајући, намеру да купи, или ако је такву намеру имао, није у могућности да излицитирану цену измири.

У првом случају, купац ће се, сумње нема, пожурити да цену исплати, и није потребно, тога ради, усвајати једну солуцију која би се окренула против озбиљног купца, који се је, случајно, задоцнио да цену о року плати.

У другом случају, циљ који се таквом солуцијом жељи постићи немогућан је, јер купац неће или не може цену да плати.

Рок од шеснаест (три) дана није прописан зато да у њему морају купци баш цену да положу, тако да би протек рока могао имати за последицу раскид уговора, већ је тој одредби главни циљ тај: да извршна власт зна, после колико времена може одредити другу продају.

Дакле, по овом мишљењу купац на првој литигацији има право да положи цену све дотле, док се друга продаја не би свршила.

Настаје сада, у овом мишљењу, питање: да ли повериоци имају право на накнаду штете, ако купац о року цену не положи, већ доцније? Правило је, да сваки уговорач одговара за штету коју је причинио неизвршењем своје обавезе. Али, поверилац има да докаже, да је оштећен. На основу реченога правила и повериоци код јавне продаје имају право на накнаду штете, ако купац не плати о року. Само они не морају доказивати да штете има, јер случај овај треба идентификовати са зајмом при коме интерес није уговорен. По § 602. Грађ. Зак. дужник тада мора положити интерес 6% од дана рока. Тај интерес представља штету коју је зајмодавац претрпео услед тога што му дуг у року није исплаћен. И зајмодавац није дужан доказивати да је тим задоцњењем дужниковим оштећен. Штета се ту претпоставља, претпоставка коју дужник обарати не може — *praesumptio iuris et de iure*. Истина, у нашем случају дуговани новац не долази од зајма већ од уговора о куповини и продаји, али из § 654. Грађ. Зак. види се да је законодавац тај случај изједначио са зајмом. Дакле, купац на јавној продаји, који излицитирану цену о року не положи, дужан је платити и интерес 6% од дана рока. Извршна власт не треба да прими главнину без тога. А ако је она пропустила интерес наплатити, повериоци имају право тражити га лично од купца. (В. Boitard, Colmet-Daage et Glasson, *op. cit.*, II, p. 501).

док му извршна власт није саопштила другу продају.⁴⁾

Да сада размотримо ону горе наглашену тешкоћу односно питања: да ли купац, који, као што видимо, не може више да положи цену, ако је продаја нова већ одређена, има право ову бар да положи у сваком случају док друга продаја одређена није; у сваком случају, то јест и онда када је протекао онај рок од месец дана у коме је власт дужна нову продају одредити, пошто се може десити, и дешава се често, да извршна власт, и поред изречне наредбе §-а 484., не одреди продају, и ако је прошао речени рок од месец дана?

Питање не би било тешко, када би, као што је то било до допуне §-а 484. од 14. Јула 1898. год., полицијској власти било остављено да она оцени када ће одредити поновну продају.⁵⁾ У том случају, купац би могао цену положити све дотле док друга продаја не би била одређена. Али питање се комплицира због тога што полицијска власт има дужност да нову продају одреди најдаље за месец дана по истеку онога рока од шеснаест (три) дана, ако купац не би, у овом последњем року, цену положио. Њено, дакле, овлашћење законско распростраје се дотле да она може, после протекла оних шеснаест (три) дана, дати још купцу највише месец дана за измирење цене, на тај начин што ће одређивање нове продаје одгодити до крајњег момента предвиђенога у §-у 484.. Преко тога њено овлашћење не иде, те, према томе, полицијска власт не може, не одређујући продају у року у том пропису означеном, пружити могућност купцу, да, и после тога рока, цену плати. Другим речима, крајњи тренутак до кога задоцњени купац може цену платити, то је последњи дан онога месеца који долази по истеку рока од шеснаест (три) дана (под условом, наравно, да до тога дана власт још није нову продају одредила): после тога тренутка он губи право полагања цене нити му ову полицијска власт сме примити, па баш и да друга продаја још није одређена.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

Ж. Периф

⁴⁾ У случају када извршна власт позове купца да положи излицитирану цену, са изјавом да ће она, ако он то не учини, одредити другу продају — изјава којој има места тек када је онај рок од шеснаест (три) дана протекао —, купац, баш и да да власти одречан одговор, ипак може положити излицитирану цену све дотле док власт фактички није другу продају одредила. Што може купцу одузети право да положи излицитирану цену то није *исказана намера* власти да она хоће да одреди нову продају већ *само извршење те намере*, онако исто као што ни вансудска изјава продаваца да тражи, због неизмирења цене, раскид уговора не одузима право купцу да цену положи: у овом погледу има дејства не слична изјава већ само формална тужба суду поднесена. В. У овом смислу: В. Lacantinerie, *op. cit.*, II, p. 666.: «La résolution doit être demandée en justice; il ne suffirait donc pas que la partie, envers laquelle l'engagement n'a pas été exécuté, manifestât à l'autre par acte extrajudiciaire sa volonté de résoudre le contrat», што значи: Раскид треба да је тражен код суда; не би, дакле, било довољно да страна према којој обавеза није испуњена изјави, вансудским актом, другој страни своју вољу да раскине уговор.

⁵⁾ На сваки начин, ни пре допуне §-а 484. од 14. Јула 1898. год. полицијска власт није имала ове дискреционарне власти: она је морала одредити нову продају бар у року од три месеца (arg. из §-а 464. први став).

„АДМИНИСТРАТИВНА УПОТРЕБА ОРУЖЈА

ОРГАНА ЈАВНЕ БЕЗБЕДНОСТИ И ВОЈСКЕ с нарочитим погледом на права Аустрије, Пруске, Средње Немачких Држава, Енглеске, Француске и Италије“.

од

Д-ра Аугуста Вилфлинга.

А. Жандармерија и њено право употребе оружја.

(НАСТАВАК)

Као што већ и само име казује, жандармерија води порекло из Француске. Историја постанка војнички организоване трупе сигурности са називом „жандармерија“ потиче још из времена почетка револуције. Истина још и у ранијим столећима постојало је звање „gens d'armes“ и „gendarmierie“, но ипак више за нарочиту елитну трупу француске коњице. А и модерна француска жандармерија имала је једну своју претходницу у француској *maréchaussée* (одговара нашем појму пољске жандармерије), чији почеци допиру до Хенриха II. Пољска жандармерија била је војнички организована и у битности опредељена за то, да свако нарушење мира и сигурности одбрани оружаном силом.

Задаци „*officiers et archers de maréchaussée*“ били су, да реквизицијом исцупују судске заповести сваке врсте, за тим да у Паризу и у целој области краљевине пруже оружану помоћ за притварање просјака, вагабунди и људи без уредних исправа, за спречавање и растурање скупова „*artisans, compagnons et gens de metier*“ (*arrêt de la cour de Parlement 17. Juni 1765*), код отпорности, насиља или других покушаја радничких, који би ишли на то, да штете трговину.

Под именом *maréchaussée* постојала је та војничка организована трупа сигурности у Француској до 1791. године. Декретом од 16. јануара — 16. фебруара 1791. предвиђена је место *maréchaussée*, „*gendarmierie nationale*“, и од тада је она добила законско уређење за пешачку и коњичку службу.

Но како нам простор листа не допушта да се дубље упуштамо у историјска разлагања установе жандармерије у разним државама, прећи ћемо на *право жандармерије на употребу оружја*, и у кратким потезима изнети његове регуле у разним државама.

У свима је законима изриком подарено жандармерији овлашћење да може употребити оружје у *нужној одбрани*, као што је по правилу овлашћена на ту употребу и за одбрану од насиља и насилних или физичких насртаја или од претњи таквим насртајима.

Аустријска службена инструкција дефинише „нужну одбрану“ (очевидно само у смислу закона о жандармерији) овако:

„Нужна одбрана наступа, кад жандарма физички нападне једна или више особа, т.ј. кад имају намеру да га рукама ухвате, да га бију или телесно повреду, да га обезоружају или убију, и кад је он принуђен да употреби оружје, да би њиме

одбио какав напад, од кога је дошла у опасност његова лична сигурност⁴.

Такво набрајање може бити од извесне користи за практичну обуку жандармерије, али ипак врло много спречава извршног органа у самосталној оцени стања ствари и ситуације.

Казнено правном појму права нужне одбране одговара још, кад као у већини закона статуира особено овлашћење жандарма на употребу оружја за заштиту од физичких напада, наперених противу личности које су му *поверене*. Аустријски закон ограничава то овлашћење на случајеве физичких напада „који доводе у опасност живот другог“, али иде и у толико даље, што се то не простире само на „поверене“ личности. У неким државама (н.пр. Баденска) има места пријема оружана силе и за заштиту *добара поверених* жандарму.

Али француско, баварско, виртенбершко и пруско право иду и даље од суштине праве нужне одбране; она га овлашћују да употреби оружје и кад ни на који други начин не може да изврши поверену му службу.

Све одредбе о употреби оружја жандармерије у случајевима нужне одбране могу бити само инструктивне природе према праву самоодбране и самопомоћи, које под свима околностима припада жандарму као и сваком другом државном грађанину. Да би се избегла свака погрешна разумевања у том правцу, саксонска уредба од 17. јуна 1867. г. изрично упућује: „.....при том се још нарочито скреће пажња, да прописи и инструкције о употреби службеног оружја код жандарма не садрже у себи ограничење у законом датом праву самоодбране и нужне одбране и средства која су допуштена у примени тога права“.

Овлашћење на употребу оружја ради *савлађивања отпора* врло је различито у појединим правима. Таква употреба оружја већином је допуштена ради *сузбијања квалификованог отпора који се чини насиљем* или ради *сузбијања претњи* таквим отпором, као и противу *физичкога отпора*.

У већини права то се овлашћење ограничава тиме, што отпор мора бити изражен у радњама (све једно је, да ли су оне уперене противу жандарма или не) у опште, тако да жандармерија у редовној служби и без ауторизације претпостављене власти по правилу *не сме да употреби оружје у случајевима чисто пасивнога отпора* (просто непослушно држање).

Најдаље иде аустријски закон, који оглашује за допуштену сваку употребу оружја која је примењена према сваком отпору, који је уперен противу службених радњи жандарма. Према томе излази, да ту спада и *пасивни отпор*, пошто је и он могућ да осујети службену радњу жандармову, према нарочитим месним, временим, па и личним околностима, нарочито ако отпор потиче од веће масе људи.

Аустријска службена инструкција од 15. марта 1895. год. има нарочите прописе за поступање жандармерије при-

ликом нарушења мира, које производи већа маса људи. Кад се маса по изреченом позиву „у име закона“ и у пркос опомени неће да растури, онда се то место има рашчистити употребом бајонета; највећи букачи и вође, по могућству, притварају се. Али ако маса пође противу жандарма са оружјем или другим опасним оруђем, и ако ови отуда буду притешњени у највећу опасност, онда ће се, по могућству, најпре објавити употреба оружја, и на пропису команду команданта одреда учиниће се употреба ватреног оружја, а при том ће се нарочито циљати на подстрекаче и најопасније изгреднике.

Из тих одредаба аустријског службеног регламана ваља знати, да употреби ватреног оружја има места само у нужној одбрани, а да је, напротив, употреба оружја у виду њене примене бајонетима допуштена и према простом остајању масе у непослушности према наредби да се разиђе.

Противно, томе, у случајевима, где жандарм нема да примени силу према сакупљеној маси, већ има да сломи отпор појединог законског изгредника, *аустријска* инструкција у опширној интерпретацији законских ограничења изрично предвиђа, да читав низ других средстава може претходити употреби оружја, и то: опомињање у заповедном тону, притварање и метање лица. Па како закон, у осталом, и не зна за та ограничења (које се једва могу увек изводити), то би се жандарм тешко и могао чинити кривично-правно одговорним за радње противне тим инструкционим прописима.

По *талијанском* праву „карабинијери“ морају да позову да се растури скуп света у случају бунтовничких узвика и демонстрација или ако је сакупљен ради вршења злочина. Ако то остане без успеха, захтев се понавља три пута на формалан начин уз свирање труба, и тада се скуп растура употребом оружане силе.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

Д. В. Банић

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

ПОКУШАЈ ОДРЕЂИВАЊА ПОЈМА

од

Д-ра Августа Миричке

јавног редовног професора права на чешком универзитету у Прагу

(НАСТАВАК)

С тога дакле то, што закон наређује именовање одговорнога уредника на листу, не може имати никакав други значај до онај, који има један *пропис реда*, управо овако као што је прописано именовање других лица, која учествују у издавању периодичнога штампаног списка (на пр. штампара, издавача, власника), и као ранији пропис неких законодавстава о штампи, по коме је власти поднесене обавезне егземпларе морао потписати одговорни уредник, као што је на пр. наређивао баденски закон о штампи

од 28 децембра 1831 и § 23 аустријског закона о штампи од 27 маја 1852, а што по чл. 10 француског закона о штампи од 29 јула 1881 и сада важи односно одговорнога *gérant*-а.

Прописано именовање одговорнога уредника на сваком броју периодичнога штампаног списка служи пре свега за *информацију публике* (нарочито да би знала, коме ће послати исправку, против кога ће се подићи тужба и т. сл.), а тамо где претходна пријава одговорнога уредника власти није прописана (на пр. у садашњем немачком праву) на сваки начин и за *информацију власти*.

Али ипак сада треба расправити питање: да ли у оним законодавствима о штампи, по којима се одговорни уредник претходно има пријавити власти, бар ова *пријава* има значај конститутивног елемента поред постављања? Другим речима: да није, сем постављања, још и ова пријава потребна, те да се когод може сматрати као одговорни уредник у смислу закона?

Ово је питање несумњиво од значаја за аустријско право. Из текста односнога прописа садашњег закона о штампи:

„Ова ће пријава садржавати: 2 име и место становања одговорнога уредника...“ једва да следује штогод меродавно у дотичном правцу. Ова се одредба може, с обзиром на овај текст, сасвим уместо схватити као прост пропис реда, онако исто као и одредба ал. 3 § 9, по којој одговорни уредник треба да буде именован на сваком броју периодичнога штампаног списка. За ово тумачење могли би смо се позвати и на одредбу следећег одељ. 3 истог § 10, према којој промена, које за време издавања наступе односно неке тачке, која чини предмет пријаве, па дакле и промену у личности одговорнога уредника, треба пријавити по правилу још пре даљег издавања, а ако промена није предвиђена, онда у року од три дана. Јер из тога се може с правом изводити, да је по мишљењу законодавца промена у личности одговорнога уредника могућна без претходне или једновремене пријаве.

Без обзира на то очевидно сматра Касациони Суд пријаву власти о постављању одговорнога уредника као конститутивни елемент, изричући у одлуци од 11 маја 1894, Збирка¹⁾ № 1796 начело, да прави уредник, који власти није био пријављен, није одговоран за небрижљивост у области права о штампи. (Исто тако и одлука од 15 фебруара 1895 Бр. 14514). Заступник генералне прокуратуре заступао је противно мишљење, наводећи да онда не би био одговоран ни прави, али власти непријављени уредник, нити оно лице, које је истина власти пријављено, али у ствари није уредник, и да се прави уредник не може ослободити кривице због тога, што није задовољен пропис, који наређује његову претходну пријаву.

По моме мишљењу тачно је ово гледиште заступника генералне прокуратуре,

¹⁾ Збирка овде и у следећем = Збирка пленарних закључака и одлука ц. краљ. Највишег и Касационог Суда, коју је основао д-р R. Nowak.

али само под претпоставком, да дотично лице није можда само уредник (што заступник генералне прокуратуре очевидно за довољно сматра), већ да је оно као одговорни уредник било постављено, да је оно дакле примило на себе одговорно уредништво. Ако је ово учињено, онда је по моме мишљењу ово лице имало дужности једнога одговорнога уредника и онда, кад оно није било власти као одговорни уредник пријављено.

По правилу се зацело има узети, да кад је одговорни уредник одиста постављен, да ће исти и власти бити пријављен, и да подузетник новина, који хоће да подметнуто лице код власти именује као одговорног уредника, у ствари и неће никаквог одговорног уредника да постави. (На разлику између правога и подметнутога одговорнога уредника доћи ћу још доцније). Ипак зацело није искључено, да је подузетник новина уредно поставио одговорнога уредника, и да се само погрешком или случајно десило (на пр. погрешком писца или преписача дотичне пријаве и т. сл.), да је у пријави друго име означено. Не може никаквој сумњи подлежати, да лице, чије је име фактички (према нетачно) у пријави наведено, нема дужности и одговорност одговорнога уредника; јер ово лице — ако оно у опште постоји — није ни постављено за одговорног уредника. Али да ли треба и онога, који је одиста примио на себе одговорно уредништво, па с тога и с тиме везане дужности, ослободити одговорности због тога, што је у пријави погрешно друго име означено? То би несумњиво противречило како намерама законодавцем, тако и потребама праксе.

Међу тим што важи за случај, кад се непријава имена одиста постављенога уредника своди само на погрешку или случај, мора следствено важити и онда, кад је пријава са знањем пропуштена, кад дакле постављени одговорни уредник намерно није власти био пријављен или кад је место њега намерно други когод био пријављен.

Из тога следује, да и *пропис аустријскога закона о штампи, који прописује претходну пријаву одговорнога уредника власти, има значај једнога простог прописа реда* исто онако, као и одредба да се одговорни уредник именује на листу и као пропис, по коме се претходно власти имају доставити и друга лица, која учествују у издавању периодичнога штампаног списка (штампар, издавач).

Од овога начела не чини никакав изузетак ни горе (под IV) споменути случај, то јест ако издавач листа себе самог као одговорног уредника код власти именује. Јер и овде не лежи, као што смо видели, конститутивни моменат одговорнога уредништва у овој пријави, већ у пријему одговорнога уредништва од стране издавача, то јест у његовој одлуци, да сам хоће да буде одговорни уредник, а она је пријава само привођење у дело и последица оне одлуке.

Из казаног излази, да и по аустријском праву остаје један једини конститутивни моменат одговорнога уредништва, то јест постављање одговорнога

уредника од стране подузетника новина, односно пријем ове функције од стране одговорнога уредника. Свакојако постављени одговорни уредник има се, према изричном законском пропису, претходно пријавити власти и сем тога на сваком броју периодичнога штампаног списка именовати. Али ако једно или друго није учињено, ако је дакле на место постављенога одговорнога уредника когод други именован или у опште није нико ни именован, онда то нема никаквога утицаја на правни положај постављенога лица као одговорнога уредника, па дакле ни на његову одговорност. Власти учињена пријава или именовање на листу не слаже се овде просто са стварношћу, и с тога је под околностима кажњива (§ 9 послед. одељ., § 10 зак. о штампи).

Кад сада постављање одговорнога уредника односно примање ове функције представља *једни* појамни захтев, онда и питање: колико ова функција траје, не проузрокује никакве тешкоће Јер, као што смо горе видели, да би неко постао одговорни уредник, потребан је за то узајамни споразум између једнога лица и подузетника новина у погледу примања ове функције. Подузетник новина преноси на некога вођење одговорнога уредништва и овај то прима. Из овога следује, да постављено лице дотле остаје одговорни уредник, докле тај горе означени узајамни споразум траје. Али пошто један споразум престаје већ услед неслагања једне од обеју страна, то онда за престанак одговорнога уредништва није потребно да се оба заинтересована лица у овом погледу споразумеју, већ је довољно *једнострано* одступање једнога од њих. Према томе одговорни уредник престаје то бити, чим га подузетник новина отпусти или чим он сам одговорно уредништво напусти. У дотичном правцу сасвим је без значаја, да ли је овај или онај према њиховом међусобном уговору био на то овлашћен или није. Исто тако дејство такога корака не зависи од тога, да ли је наступела промена пријављена власти или објављена у листу. То зацело јасно излази из онога, што је казано о правном значају ове пријаве.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

Превео

Д-р Д. Аранђеловић.

КРИМИНАЛНА ПОЛИЦИЈА

(СВРШЕТАК)

Помоћу добрих моралних закона, који би заштићавали немоћне, жену и децу, држава мора очувати здраву расу, и повести енергичну борбу против рђавих страсти и злочина, који могу довести до пропасти расе и друштва. Ова истина изражена је у познатој аксиоми славног Кетлеа: „Злочинац извршује злочин који је друштво приправило.“ Према схватању науке, злочинац је само прост извршни агент, а прави кривац то је друштво. Посведневно искуство доказује очигледно ову истину, која на први поглед може изгледати парадоксална. С тога је, дакле,

потребно организовати, на првом месту, рационалну борбу против болести злочина помоћу превентивне социјалне гигијене т.ј. помоћу једне групе најбољих економских, моралних и васпитних закона.

Што се тиче репресије злочина, треба је осигурати помоћу основне реорганизације државног тужиоштва и истражних судија. Већина наших истражних чиновника неспособна је, немоћна и недорасла за борбу против злочина. Истражне судије нису, по правилу, дорасли каквом тежем послу. Начин њиховог регрутовања ништа не ваља, као год ни систем њиховог авансовања. Истражне судије треба бирати међу људима младим, спремним, активним, енергичним и интелигентним, који ће стално остајати на положајима истражних судија, напредујући према годинама службе. Наше данашње истражне судије врше своје дужности као од беде, и једва чекају да, услед авансовања, промене положај. Старих истражних судија данас нема у Белгији.

И начин вођења истрага мора бити радикално измењен. Систем претходне контрадикторне истраге треба да замени данашњи режим тајне истраге. Одбрана и оптужба морају бити постављени на исти ниво, а принципи јавности примењен у свој својој потпуности.

Мисија државних тужилаца и истражних судија треба да буде олакшана радикалном реформом полиције, а нарочито уставом криминалне или судске полиције, која не постоји у појединим земљама, а нарочито у Белгији. Искуство неоспорно доказује, да је организација белгијске полиције рђава, и да је она немоћна у тежим криминалним аферама. Међутим, по теорији, Брисл и Белгија створили су полицију на најбољој основи. Такво је бар мишљење г. Горона, бившег шефа париске полиције сигурности.

— Са изузетком аутократских земаља — вели г. Горон — у којима је полиција толико усавршена да већ постаје несносна, Брисл притежава најбољу полицијску основу. Пријављивање становништва, доласци и одласци странаца, промене станова предмет су нарочите службе, која је достојна да буде модел сваке судске полиције. У Паризу, ова служба постоји само за издавање под закуп соба с намештајем. Паризлије не трпе, да полиција завлачи нос у њихове послове.

Могућно је, да су регистри популације, који се брижљиво воде и контролишу, од знатне користи за полицију, јер могу отклонити бескорисна истраживања и жалосне заблуде, али ипак зато не треба претеривати у њиховој важности као што то чини г. Горон. Пре свега, ови регистри садрже бар 20% погрешака, а што је најглавније: они никад нису спречили какав злочин нити помогли да се открије какав опасан злочинац. Користи од ових административних хартија нису нлуколько доказане. Брислу је потребна уставна судске полиције. Ова и административна полиција две су гране јавне сигурности, које се морају узајамно потпомагати, и које с тога не треба да буду потпуно одвојене једна од друге. Брисл је састављен из 25 општина, које су међу-

собно везане мрежом градских трамваја. У овим општинама налазе се 25 полиција, без јединства и везе, које се старају о сигурности Брисла. Сасвим је природно да у Брислу не може бити сигурности све дотле, док се ове разне власти у јавном друштвеном интересу не централишу. Општа и потпуна реформа белгијске полиције треба да буде изведена на овим основама:

1., Установа одељења безбедности за целу земљу, које ће стајати под министарством правде;

2., Јединство полиције у свима великим центрима под државном управом;

3., Стварање покретних бригада судске полиције;

4., Реорганизација жандармерије као репресивне полицијске силе;

5., Организација пољске полиције;

6., Стварање полицијских школа за специјално образовање: а) истражних чиновника, б) полицијских комесара и в) полицијских агената, и

7., Полицији као главној друштвеној сили, мора се поклонити највећа пажња, те с тога полицијски органи морају бити брижљиво регрутовани и добро награђени.

Социјални прогрес мора тежити да сузбије насилне и крвне злочине помоћу васпитања, али на првом месту и нарочито помоћу успешне репресије. Најбоље средство за смањивање и предупређење злочина састоји се у немилостивом уништавању њихових извршилаца. Који убија намерно, недостојан је да живи. Оно што се не може поправити, не може се ни опростити. Човек који сеје смрт, заслужује да буде избрисан из броја живих. Овај строги принцип Мојсијевог закона произвео је код Јевреја најбоље последице. И данас је један велики народ, за који се држи да произлази од једног задугалог Израјљевог племена, одржао традицију старог примењивања светог закона према убицама. У Великој Британији сваки крвни злочин кажњава се смрћу, и ова казна увек се извршује без милости. С тога и видимо да крвни злочини постепено ишчезавају у овој земљи. У Лондону, у коме има толико становника колико у целој Белгији, врши се четрдесет и шест пута мање крвних злочина но у овој последњој.

У Белгији је кривични закон одржао, истина, смртну казну, али се она не примењује од пре пола века.

Специјални закључци.

Што се тиче злочина из улице „Hirondelles“ или боље рећи што се тиче одвођења и силовања Жана Ван Галк, наша брижљива истрага допушта нам да формулишемо ове закључке:

1. Извесно је:

а) Да је Жана Ван Галк силована, али не и убијена; да је умрла случајно услед мождане и плућне конжестије, која је наступила због веће употребе каквог јаког алкохолног пића, по свој прилици рума или коњака;

б) Да је ово злочин случајни а никако предумишљајни;

в) Да је ово злочин једног самца, случајног злочинца;

г) Да је овај злочин у погледу свог извршења савршен, и да се с тога акција злочинчева у њему приближује нормалној и идеалној акцији човечјој у погледу закона покрета;

д) Да је Жана пресретнута и одведена одмах по изласку из куће, у 7 часова мање неколико минута, пред фламанским позориштем, пре него што је стигла на кеј „Foin“ и у улицу „Echelles“ да, по обичају, купи бовбоне;

ђ) Да је морала бити одведена у правцу Запада у улици „Laeken“ кејом „Pierre de Taille“;

е) Да је злочинац приликом остављања пакета у улици „Hirondelles“ ишао у правцу Југо-Истока;

ж) Да се средња тачка или кућа злочина мора налазити у западном региону кварта улице „Laeken“ на једној тачци злочинчевог пута која је подједнако удаљена од тачке одвођења и тачке одбацивања леша;

з) Да је злочин извршен у нарочитом локалу: у стану каквог самца или у каквој дуђанској соби, у којима увек има у приправности хартије за паковање, канапа за везивање пакета, коњака или рума и воде;

и) Да је злочин одвођења, опијања, силовања и черечења леша извршен за време од 4 $\frac{1}{2}$ сата: од 7 часова мање 5 минута до 11 часова и 40 минута;

ј) Да је извршилац злочина занатлија или бив. занатлија, навикнут на руковање оштрим оруђем;

к) Да је, тако исто, навикнут да справља фине пакете, и да их носи под пазухом;

л) Да је познавао малу Жану, и да је по народности био Фламанец;

љ) Да је морао бити човек млад и снажан, стар од прилике 30 год., средњег стаса, живог хода, кратке и брижљиво поткресане браде и пуног лица;

м) Да је био дегенерисано створење, са болесним наслеђем, или жртва напуштеног детињства и рђавог моралног васпитања, и

њ) Да је врло добро познавао Брисл и његову околину.

2. Врло је вероватно и готово извесно:

а) Да обазрив и лукав злочинац припада раси јевреско-нидерландској;

б) Да је под утицајем болесног наслеђа, с обзиром на специјалну форму криминалитета код Јевреја, које је наследно;

в) Да је његово основно васпитање било занемарено, и да су се склоности ка злу код њега развиле још у доба првог детињства, и

г) Да станује у Брислу, у усамљеном стану.

3. Могуће је:

а) Да злочинац има интимног пријатеља, који станује у улици „Comercant“; да је код овог пријатеља свратио пред извршење злочина и молио га да га не узнемирује то вече; да га је Жана зато време очекивала на улици и разговарала са једном од пролазећих жена; и

б) Да је злочинац, после извршеног злочина, нашао једног пријатеља, који је однео и баacio у Хајзел пакете с ногама и ципелама Жаниним.

4. Немогуће је и невероватно:

а) Да је Жану одвела подводачица од 20 год. и подвела је каквом старом развратнику;

б) Да је овај стари развратник полазећи на блудничење, понео са собом хартију за паковање и канап за везивање, и

в) Да је хипотеза о подводачици од 20 год. основана.

ПОЛИЦИЈСКИ ПСИ

Употреба полицијских паса у служби полиције, у последње време, нарочито је узела маха у Немачкој и Русији. Ванредне резултате, које су до сада дали дресирани пси у поменутих земљама, потпуно оправдавају оно грозничаво старање око тога, да се сва полицијска па и најмања одељења снабду са добро дресирани и чистокрвним расама. Данас у тим земљама већ постоје заводи на најмодернијој основи, који са пуно марљивости обучавају особље полицијско у дрзури паса. Ни једно убиство, нити крађа не изврши се у местима у којима тако обучених паса има, а да се пси не употребе као прва мера, за хватање извршилаца њихових. Наравно да употреба паса не даје увек позитивне резултате, али у већини су случајева баш они ти „дедетиви“ који проналазе злочинца. Начин на који полицијски пси долазе до извршиоца дела до сада је неизвесан, и могуће је да ће увек остати као тајна. Већина људи који се баве њиховом дресуром мишљења су, да они долазе до резултата посредством свога невероватно развијеног чула мириса. Но посматрани пси на делу, доводе овакво тумачење у сумњу. Јер док ми видимо у више случајева да пас иде по трагу и налази тражену особу, дотле у другом случају изгледа да чуло мириса одсуствује, а да пас једино по инстинкту проналази жељену особу. За ово нека нам послужи следећи пример. У месецу јуну ове године, у Бармену у Пруској, нестао је један младић, ђак реалке, без икаква трага. После четири дана од његовог нестанка, родитељи младићеви пријаве случај власти. Полицијски чиновник, коме је трагање поверено, дао је одело несталог младића полицијским псима „Лату“ и „Приски“ да га ошуте, затим су га пси повели једним истим трагом и довели га до на мост једне реке и ту застали, а затим се упутили дуж реке и ту опет на једном месту застали. Чиновник је из тога закључио да је се младић удавио, и престао је са даљим трагањем са псима. Кроз неколико дана вода избаци леш младићев и то баш на оном месту где су пси завршили своје трагање. Па зар нам овај пример не пружа и сувише доказа о томе, да пси поред развијеног чула мириса имају и једно нама непознато чуло, јер све до моста, могли смо веровати да су полицијског чи-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNIJR.BS

новника водили пси, помоћу свог чула мириса, али од куда сад (под претпоставком да је младић скочио с моста), да нас пси доводе на место, на које ће кроз неколико дана вода избацити леш? Да пођемо са том претпоставком, да је младић пред своје самоубиство вратио се са моста, и скочио у реку баш ту где је и нађен избачен, зар га не би вода однела даље од тог места где је он могао оставити свој последњи траг, који би био приступачан псима.

Ево још једног примера из кога се да лако закључити, да је чуло мириса код паса праћено још једним нама непознатим осећањем.

Ових дана побегао је један осуђеник из казненог завода у Бронку. За трагање за њим употребљен је пас „Вера“ којој је дато његово остало одело да омирише, после чега је она повела жандарме преко једног великог поља засађеног кромпирима и извела на државни друм. Како је после бегства осуђениковог прошло више од 5 сати а за то време падала је велика киша, и он је могао далеко побећи, то је дат у том правцу телеграм и осуђеника је ухватио други пас у близини Оборника. И овај нам пример пружа исту слику. Први пас ишао је донекле по трагу, ако га је у опште било, па је то трагање пренесено на другог пса који није могао доћи у додир са стварима одбегло, те на тај начин отпада претпоставка да га је овај други проказао помоћу чула мириса.

Ма како било, да пси проналазе извршиоце казнимих дела, било једним или другим чулом, ипак се они на делу показују као одлични полицијски помагачи, са којима треба увек рачунати.

Од нарочитог је интереса употреба полицијских паса за нас, јер кад их и ми будемо узели за своје помагаче при истрагама, без сумње ће се поред осталих казнимих дела и број пронађених злонамерних паљевина и поништаја туђих ствари знатно повећати, место да као сада стално опада, што се са жалошћу мора констатовати.

А. Ј. Андоновић.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине драинске актом својим Бр. 1481, пита:

„По чл. 106. закона о непосредном порезу, пољопривредници плаћају порез двапут у години и то: припадајући део за I полгође, до конца месеца јула, а за II полгође до 1. новембра сваке године.

Чланом 32. финансијског закона, за 1910. год. горња одредба закона о непосредном порезу скраћена је у толико, што принудна наплата пореза код земљорадника за I полгође почиње 15. јула, а за II полгође 1. октобра.

По чл. 109. закона о непосредн. порезу, за порез који није на време плаћен, наплаћује се уз наплату пореза и

6% интереса годишње; интерес тече од дана истека рока одређеног у чл. 106. поменутог закона.

Часништво старе управе ове општине — које је било на управи до прошлих избора, у току прошле године, наплаћивало је интерес на дужни порез тако рећи произвољно — како је коме хтело, на пр. порески дневник за 1909. годину тврди, да је једно лице платило 60 дин. пореза и државних приреза 20. новембра 1909. год. под Днев. Бр. 676, на ову суму није наплаћено интереса ни једне паре; одмах за овим, истог дана друго лице платило порез и држав. прир. 28·38 дин. под ДБр. 677, и њему је на ову суму наплаћено 0·12 дин. интереса, и таквих примера има пуно.

Садања управа ове општине по истеку законих рокова наплаћује интерес уредно, на пр. 8. новембра тек. год. један порески дужник-пољопривредник донео и платио 100 дин. пореза и држав. прир. за 1910. год., њему је на ову суму наплаћено 6 дин. интереса и заведено у порески дневник и платчеву пореску књижицу.

Порески обавезници сравне прошлогодишњу наплату пореза и интереса са овом, па се противу тога буне и протествују што им се сада наплаћује интерес на дужни порез, кад то у прошлој години баш у ово доба године није чињено, или ако је и коме наплаћено, то је овлаш и незнатна сума.

Суд ово општински моли Уредништво, да у првом наредном броју листа, изнесе своје гледиште о изложеној наплати интереса, са напоменом: да ли је законита радња старе-прошлогодишње управе, или садање управе ове општине, при наплати интереса на дужни порез, као и то: има ли штете и по чије интересе и ко је зато одговоран?“

— На ово питање одговарамо:

Према јасном наређењу чл. 106. закона о непосредном порезу у вези са чл. 32. финансијског закона за 1910. годину, доброволна наплата пореза од земљорадника траје за I полгође до 15. јула а за II-го до 1. октобра.

Ко од њих не плати порез на време у горњим роковима, од њега се наплаћује интерес 6% према чл. 109. закона о порезу, па било да порез сами плаћају, било да се наплаћује егзекуцијом.

Према овоме, ако је раније друкчије наплаћиван интерес, онда ће рачунопологачи одговорати пред Гл. Контролом, јер је на тај начин оштећена државна каса.

Кад садашњи часници обавесте о овоме пореске обавезнике, они се неће бунити што се сад другчије наплаћује интерес него у прошлој години.

II

Суд општине кладуровске, актом својим Бр. 1324, пита:

„По чл. 97. тач. 4. закона о општинама, општински суд у договору са одбором даје уверења — сведочанства о сродству, владању и имовном стању својих становника, кад то власти надлежне за-

траже; а сам општински суд, кад захтевају поједина лица:

Господа свештеници, од сваког грађанина, који хоће у брак да ступи, траже уверења о постојању сродства између младожење и девојке и њихових родитеља.

А како се већином дешавају случајеви, да се из једне парохије односно општине узима девојка, а из друге парохије — односно општине момак младожења, и кад поједини траже уверења о сродству у оваквим случајевима а парохије подељене по општинама, онда је суду немогуће тачно знати да ли постоји сродство, пошто су младожења и девојка из засебних парохија односно општина.

С тога суд ово општински учтиво моли Уредништво за објашњење:

Како може суд издати уверење о сродству на тражење појединаца, кад је девојка из друге парохије односно општине.

Да ли суд мора о сродству тачно знати, (и исто описати) и ако му није познато;

Да ли суд за исто повлачи кривичну одговорност о непознатом сродству“.

На ово питање одговарамо:

О свима фактима, који су суду непосредно познати или о којима се он може обавестити у границама своје општине, он мора издавати уверења у смислу чл. 97. тачка 4. и 6. закона о општинама.

О ономе, пак, што суд не зна и у опште се не може обавестити, он није дужан давати уверења, односно даће их тако, што ће констатовати да му је ствар непозната.

Међутим, интересованима ништа не смета да суду приведу сигурне јамце, који ће написмено утврдити да им је овај или онај факат познат, па да суд на основу тога јамства изда уверење констатујући у истом да то чини по прибављеним доказима.

На тај начин суд би био обезбеђен од одговорности, а помогао би својим суграђанима да једну своју ствар приведу крају.

III

Суд општине јовачке, актом својим Бр. 2235 пита:

„Ово општински суд има да саопшти своју пресуду за дело из § 375. а казн. закона једном лицу из друге општине.

Ради саопштења те своје пресуде, суд је овај преко дотичног општинског суда, позивао осуђено лице, али општински суд одакле је осуђено лице одговара, да га неће упутити већ тражи да се предмет њему спроведе те да изврши саопштење.

Моли се Уредништво за обавештење: мора ли ово лице по захтеву бити упућено овоме суду ради наведене цели, или овај суд мора послати предмет суду одакле је осуђено лице, и ако мора оида на основу ког законског прописа и у опште који начин треба практиковати у даном случају?“

— На ово питање одговарамо:

Полицијска Уредба, као поступак за иступне кривице из III части кр. законика, нема нарочите одредбе, која би ре-

гулисавала питање: како ће се саопштавати пресуде оним осуђеним, који су из друге општине, јер § 21. претпоставља кривце мештани.

Слична законска одредба не налази се ни у закону о поступку судском у кривичним делима као општем поступку.

По томе, ово питање има да се цени само према обзирама целисходности.

А посматрано са овога гледишта, оно пружа једини одговор, да пресуду треба саопштавати, кад је кривац већ ван домаћаја власти која пресуду изриче, преко оне власти где он стално живи.

Таквим поступком ништа се не крњи од угледа власти која је пресуду донела, нити се може изграти сама пресуда, пошто власт, којој је пресуда послата ради саопштења, носи законску одговорност ако би она застарила или би у опште била упропаћена.

Међутим, окривљени се не отрже од својих редовних послова нити излаже трошковима око одласка до места где је пресуда изречена, који би били огромни и за многе и немогући, кад би н. пр. неко ишао из Београда у Врање да му се саопшти испуна пресуда.

И сама пракса утврђена је у овоме смислу.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Мишљење опште седнице Касаационог Суда од 17. августа 1910. г. № 7642.

Код испуних кривица, које нису биле предмет судског извињања и суђења по прописима законика о поступку судском у кривичним делима, нема и не може бити повторног суђења, кад законом то није предвиђено.

На захтев господина Министра Правде од 8. јуна 1910. г. № 8227, да му Касаациони Суд да своје мишљење о томе: „да ли може бити повторног суђења и по испуним кривицама или не, и ако може онда у ком року“, — Касаациони Суд у општој седници својој, а на основу тач. 2. § 16. закона о своме устројству, проучио је ово питање, па је нашао:

„Законски прописи који говоре о повторном суђењу кривичних дела побројани су у глави XXV. кривичног судског поступка. Ту се, у § 335 и 336, прописују случајеви, кад може бити повторног суђења лицима, која су пресудом за невина проглашена по § 241., или ослобођена из недостатка довољних доказа по § 242., или решењем пуштена испод суђења по тач. а § 250. кривич. судског поступка.

Већ из тога, дакле, што се наређења § 335. и 336. крив. суд. поступка, која говоре о повторном суђењу позивају на § 241., 242. и 250. крив. суд. поступка, а ови опет говоре о томе кад ће суд оптуженога ослободити као невина, из недостатка доказа или пуштити испод суђења, даје се известити, да се прописи законски из главе XXV. крив. суд. поступка о повторном извињању и суђењу кривичних дела, односе само на она кривична

дела која суде судови, а то су по § 2. и 35. кривичносудског поступка преступна и злочина дела. То се види и из § 341. крив. суд. поступка по ком је законском пропису за повторно суђење надлежан онај суд, који је дело први пут судио, па како судови суде само злочина и преступна дела, то је онда јасно, да се прописи кривичног судског поступка односе само на ова дела, а не и на испуна.

Сем овога, наређења кривичног судског поступка, по његовом § 1. односе се само на извињање и суђење преступних и злочиних дела, те по томе и на повторно суђење само ових дела, док је поступак за извињање испуних кривица прописан у полицијској уредби. Па како у овој уредби није ништа наређено о повторном суђењу испуних кривица, нити је предвиђено да о томе важе прописи кривичног судског поступка, то ни са тога разлога не може бити повторног суђења испуних кривица.

Истина судови суде и испуне кривице, кад су ове у стицају са преступним или злочиним кривицама, или ако је случај из § 210. крив. суд. поступка, али то су изузетци, на којима се не може засновати као правило то, да и код свих испуних кривица, дакле и код оних, које нису биле предмет судског извињања и суђења по прописима законика о поступку судском у кривичним делима, може бити повторног суђења по прописима овог законика.

Са тих разлога, Касаациони Суд је мишљења: *да код испуних кривица, које нису биле предмет судског извињања и суђења по прописима законика о поступку судском у кривичним делима, нема и не може бити повторног суђења, кад законом то није предвиђено.*

Мишљење опште седнице Касац. Суда

Господин Министар Правде писмом својим од 3. јула 1910. Бр. 9887, представио је Касаационом Суду, да поједине дежурне судије првостепених судова неједнако примењују пропис тач. 2. § 511. гр. суд. пост. у погледу потврђивања тапија и преноса њихова по захтеву приватних лица и, док једни врше те потврде и преносе, докле друге судије не врше ни само саслушавање интересованих лица, па је тражио да Касаациони Суд начелно реши и расправи ово питање о разумевању овог законског прописа.

Касаациони Суд у својој општој седници нашао је да не треба доносити о овоме питању начелну одлуку већ само да да своје мишљење па је даље нашао:

По тач. 2. § 511. грађ. суд. пост., дежурним судијама првостеп. судова стављено је у дужност, поред осталог, потврђивање разних исправа, а по тач. 10. и свршавање свих неспорних (ванпарничних) дела, т.ј. да је дежурни судија дужан узети учешћа у утврђивању права и правних одношаја између интересованих лица, која то споразумно од њега траже. У ту врсту послова, изван сваке сумње, долази и потврда преноса непокретности, дакле потврда тапија.

Са наведених разлога Касаациони Суд је мишљења:

Да су дежурне судије првостепених судова надлежне за потврђивање тапија и преноса истих по захтеву приватних лица.

Мишљење опште седнице Касаационог Суда

На захтев госп. Министра Правде од 7. јула 1910. г. Бр. 10016, да Касаациони Суд донесе начелну одлуку о § 271. и 285. грађ. суд. пост. о томе: да ли се може после изречене пресуде учинити замена у лицу коме је заклетва досуђена, кад је у питању као тужилац, правна личност и кад је ова у стању доказати: да лице коме је заклетва досуђена није више у њеној служби те да њиме може располагати, и да околности на које се заклетва има положити нису познате само њему већ и другом ком службенику њеном, које врши истоветне послове.

Касаациони Суд је нашао да о овом питању не треба доносити начелну одлуку, већ само да да своје мишљење, па је даље нашао:

У § 285. грађ. суд. пост. изрично је наређено, да је парничар *свагда дужан именовати лице коме заклетву нуди* у парницама општина, друштава или других правних лица. Ту се даље излаже и зашто се то тражи па се вели: „да заклетву без нужде не би више њих подлагало и како би је положио само онај, који оспорену околност сам собом дознаје“.

Према наведеноме јасно је, да то именоване лица коме се заклетва нуди мора бити по имену и презимену, а не само по односу лица према парничару (парничној страни) за коју дотично лице има заклетву да положи, јер ће суд само тако бити у стању да извиди и оцени: „да ли се заклетва нуди лицу, које оспорену околност само собом дознаје“.

Ово именоване лица коме се заклетва нуди по имену и презимену потребно је још и због тога, што по § 265. грађ. суд. пост. суд извесним лицима по званичној дужности неће допустити заклетву, па је нужно, да се једновремено уз сам спор извиди и оцени, да ли је лице коме се заклетва нуди, такво, да му се иста по званичној дужности неће досудити или такво, да од суда зависи хоће ли му се иста допустити — § 266. гр. суд. пост., — а не да се то извиђа и цени пошто пресуда постане извршна.

У § 285. гр. пост. истина је реч поглавито о главној заклетви, јер се по закону само она може нудити од стране парничара као доказ, док је по § 291. гр. суд. пост. допуна заклетве, на коју се мисли питањем г. Министра Правде, ствар суда, али Касаациони Суд сматра да се и код допуне заклетве још у току спора мора именовати лице, које би допуну заклетву имало да положи, како са напред наведених разлога тако још и са тога, што се по тач. 10. § 305. грађ. суд. пост. мора означити у пресуди ко има заклетву да положи, а то означење јасно је да мора бити по имену и презимену лица које заклетву има да положи, како би се избегли случајеви, да парни-

чар чије је право условљено полагањем допуне заклетве кога лица, може евентуално после извршне пресуде произвољно добавити лице ма и за новац, да исто досуђену заклетву положи.

Са наведених разлога Касациони Суд је мишљења:

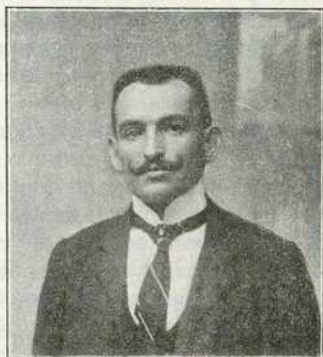
Да се после изречене пресуде не може чинити замена у лицу коме је заклетва досуђена, па било да се то тиче главне или које друге заклетве.

М. Л. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

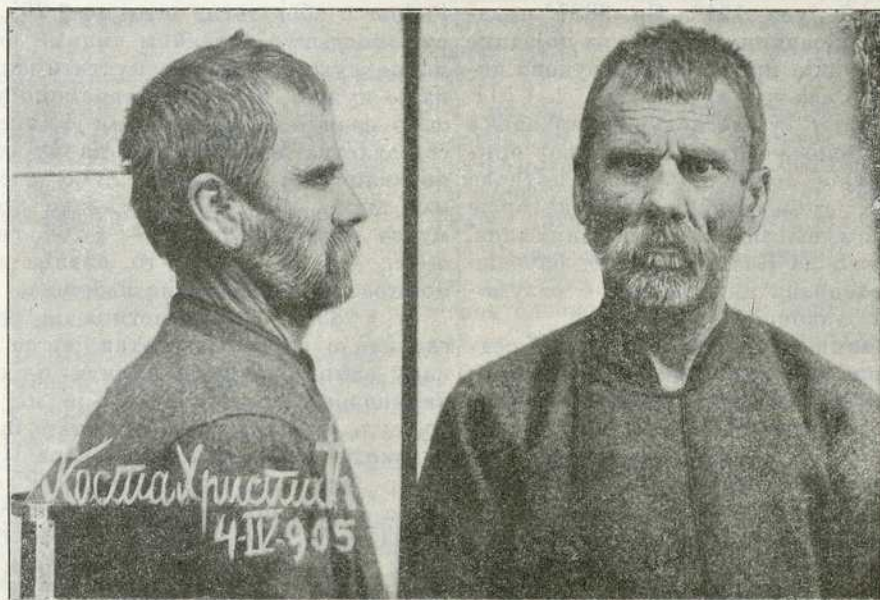
Бура Красојевић, чију слику износимо, као собар код г. Николе Спасића, трговца овдашњег, извршио је крађу и том приликом

украо: 400 динара у српским новчаницама од по 20 динара и једну стару сребрну табакеру.

Он је стар око 30 година, омален, сувољав, смеђ. Од одећа има на себи: црно сако одело, зимски капут кратак, кариран, зелене боје, са крагном од бибера, на глави црн механ шешир. — Акт кварта варошког Бр. 14975.

Коста Христић, познати коцкар, чију слику износимо, у друштву са Миланом и Мла-

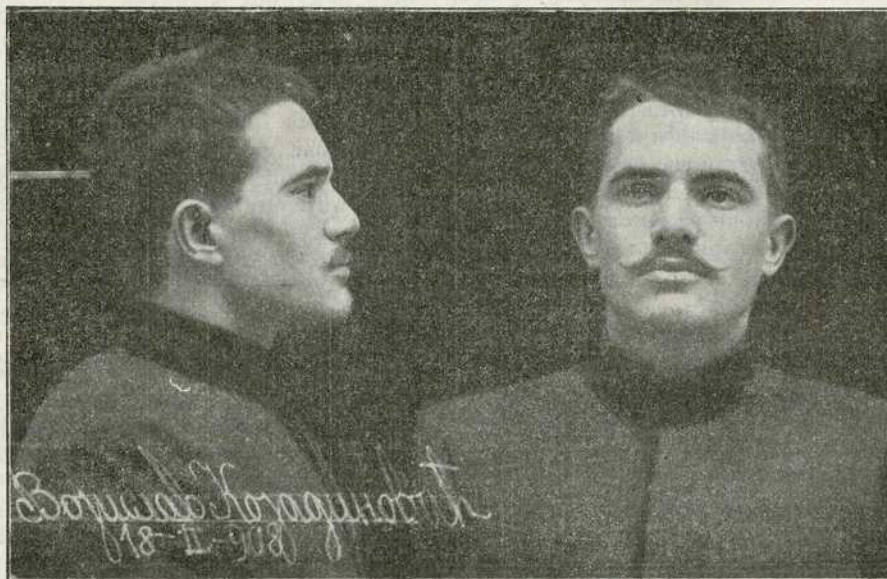

девом Настићем, такође коцкарима, родом из В. Дренове, пресрели су на путу између Трстеника и Крајева петорицу печалбара, и пре-

стављајући се као часници општине врњачке извршили су над њима претрес и том приликом узели им 200 динара у банкама па затим побегли.

Коста је већ осуђиван, стар 61 годину, висок, сед, очију жућкастих. — Денеша начелника среза трстеничког Бр. 19756.

Војислав Којадиновић, бив. осуђеник пожаревачког казненог завода (чију слику доносимо) има да се узме на одговор за опасну

крађу извршену у реову кварта варошког. Он је стар 25 година, висок 165 см. косе и очију плавих. Од особених знакова има: младеж величине сочива, за 7 см. испод левог лоба; младеж величине сочива, за 8 см. испод, и у лево од леве сисе; и младеж величине кукурузног зрна за 9 см. испод и у лево од седмог кичменог обртња и за 5 см. у лево од кичме. Од одећа на себи имао је: зимски капут грао, панталоне браон и шешир бледе зелене боје. — Акт кварта варошког Бр. 14847.

Панта Стевовић, бив. чувар железничке пруге, има да се узме на одговор за дело које

крваљено. — Акт начелника среза крагујевачког Бр. 6973.

Милан Јовановић, бив. практикант контроле мера из Београда, налази се у бегству. Он је потребан кв. савањском да се узме на одговор због више дела злоупотребе у званичној дужности. — Акт Управе града Београда Бр. 41563.

Дека М. Илић, из Мрамора, има да одговара за превару али се налази у бегству. Он

је стар 20 година, добро развијен, очију црних, малих бркова, косе смеђе. Од особених знакова има: белегу од посекоктине, дугачку 4 см. на левој страни главе. Акт начелника среза добричког Бр. 13050.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стражарно их упуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или денеша.

ТРАЖЕ СЕ

Сретен Мијатовић, шегрт из Совљака, нестао је 2. овог месеца са Уба где је био у служби. Он је стар 14 година, средњег раста, косе плаве, смеђег лица, у сељачком оделу са шајкачом на глави. — Денеша начелника среза тамнавског Бр. 20102.

Десимир Марковић, ђак из Београда, 13. о. месеца отумарао је од својих родитеља и до данас се не зна где је. Он је стар 12 година, омален, дугуљастог лица, обрва, косе и очију смеђих, од одећа имао је на себи: одело и зимски капут грао боје и штофану качкету на глави. — Акт Управе Града Београда Бр. 41455.

Сава Браковић, берберски шегрт из Лесковца, отумарао је од свог газде и до данас се не зна где је. Он је стар 13 година, омален, плав. — Денеша начелника среза лесковачког Бр. 27647.

повлачи притвор али се налази у бегству. Он је стар 30 година, средњег раста, промањаст, бркова великих, обријан, десно му је око за-